

AYNALAR VE PERDELER

Recep SEYHAN

“**Y**azdığı kitaplarla ve son yıllarda verdiği konferanslarda işlediği ilginç konularla haklı bir ün elde eden ‘beyinsel gelişim uzmanı’ değerli konuğumuzu ağırlamaktan kurum olarak şeref duyuyoruz” diyerek sözünü bitirdi sunucu.

Konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet edildiğinde kendisini kürsünün ve salonun efendisi hissetti. Vaziyeti son bir kez yokladı; konuşmaya hazır bulunduğunu, az önceki heyecanının dağıldığını, dolayısıyla güven duygusunun da yerinde olduğunu düşündü.

Salona şöyle bir göz attı: Mevcut, umduğundan daha kalabalıktı. “Güzel!” dedi içinden, “I” harfini sündürerek. Bu durum özgüvenine güç kattı. Kendisine yönelmiş hayran bakışlara şükran duygularıyla baktı.

Masasında çiçekler vardı. Çiçekler, aldığı notları içeren kâğıtları, plastik su bardaklarını ve yanlış seçtiğini düşündüğü gömleğini önemli ölçüde perdeliyordu.

Kentin ileri gelenleri, orta sıradaki ön koltuklarda yerlerini almışlardı. Özel konukların hemen arkasında oturan eşiyile göz göze geldi kısa süre. Kadının gözleri parlıyor, “seninle gurur duyuyorum hayatım” der gibi bakıyordu. Adamdan kendine bulaşan gururla emsalleri arasında ne kadar şanslı bir kadın olduğunu düşünüyor olmalıydı kadın. Kadının hemen yanında sırasıyla oğlunu, kızlarını ve gelinini fark etti. Torunuyla göz göze gelmekten kaçındı, çocuğun muzip bir hareketi -söz gelimi burnunu tutuşu- dikkatini dağıtabilirdi. (Çocuk, izlediği bir filmde “patlıcan burunlu” dediği başoyuncuya benzetmişti dedesinin burnunu; sonra her elini burnuna götürüşünde karşılıklı gülüşmeler olurdu.) Gömleğini ve boynundaki kırışıklıkları perdeleyen fularını hafifçe gevşetti, alnında bir boncuklanma olup olmadığını

yokladı sonra. Salondakileri saygıyla selamladı ve konuşmasına sorularla başladı:

“Perdelerin sadece mahremiyetinizi perdelediğini mi sanıyordunuz siz? Ya da başka bir eşya üzerinden sorumluyu şöyle soralım: Siz aynaları; karşısına geçip saçlarınızı taramak, tıraş olmak, makyaj yapmak, yüzünüzü güzelleştirmek için kullanılan bir gereç mi sanıyordunuz sadece?”

Dinleyicilerin çoğu, sorular karşısında takdir dolu bakışlarla birbirine baktı, kimi de sadece tebessüm etti.

“İşlevi göstermek olan aynaların göstermedikleri yani sakladıkları da var mıdır?”

Peki, aynaların arkasında ne var? Ya perdelerin arkasında?...

İnsanlar niçin perdelerle ihtiyaç duyarlar?

Perdeler nelerimizi perdeler?

Ya beyninizde birbirine karışmadan akan sesler, görüntüler... Beyninizdeki sesleri tanıyor musunuz? O sesleri başkasının işitmesini ya da o görüntüleri birilerinin görmesini ister miydiniz? Konuşmamızda bu sorulara cevap arayacağız” diye sürdürdü konuşmasını.

Herkesin gözü pürdikkat konuşmacıdaydı.

“Bütün aynalar perdelerle muhtaçtır. Bu şu demektir: Perdeler ile aynalar arasında sıkı bir ilişki vardır. Aynaların arkasında amalgam denilen alaşım bir örtü vardır ki ona ‘sır’ denir. O sırlı tabakayı kaldırırsanız ayna ayna olmaktan çıkar, cam olur. Demek ki aynaları ayna kılan perdedir.”

İlgi doruk noktadaydı.

Eşine baktı; kadın, eşine duyduğu hayranlık mı yoksa kendisiyle ilgili bir gurur mu olduğu tam kestirilemeyen derin bir coşku içindeydi.

Konuşmacı açısından salondaki bakışlar, her şeyin çok güzel yürüdüğünü gösteriyordu.

Konuşmanın ikinci bölümüne de yine sorularla başladı: “Perdeler, bize ait özelliklerin başkalarına teşhirini önleyen utanç duvarları mıdır; yoksa görmesini istemediğimiz kimselerin bulunmadığı yerlerdeki ‘siz’i mi saklamaktadır?”

Konuşma ilerledikçe bilgi ve birikimini de konuşturuyordu.

Konuştukça açıldı, açıldıkça coştı.

“Aynalar teşhir eder, perdeler ise saklar. Bu yüzden perdeler ile aynalar arasında gırtl bir çekişme de vardır.”

Bu konuşma onun için birçok bakımdan önemliydi fakat perdelerle aynaların çekişmesi meselesine derinlemesine girmemeliydi; oraya takılması verimini düşürebilirdi çünkü.

Adam bunu düşünürken bir bardak su içme ihtiyacı hissetti.

Bilgisayarının ana sayfası perdeyi boydan boya kaplamıştı. Söylediklerini vtr’lerle destekleme aşamasına geldiğinde önündeki bilgisayarı kullanacaktı.

Derken salonun ışıkları da karardı.

Perdeye görüntüler düşmeye başladı, kendisi de düşen her bir görüntüyle ilgili kısa açıklamalar yapıyordu.

Bazen anlatımda sıra değişikliği yaparak önce yargı bildiren cümleler kuruyor, sonra o cümleleri destekleyen görüntülere geçiyordu. Sırada şöyle bir yargı vardı:

“İnsanların perdeledikleri, sadece varlığından utanç duydukları veya görmek istemedikleri yahut başkalarının görmesine razı olmadıkları özellikleri değil; asıl perdeledikleri, istedikleri kimselerle veya kendileriyle baş başa kaldıklarında yaşadıkları şeylerdir.”

Tekrar su içme ihtiyacı hissetti. Hem suyunu içmeli hem de kısa boşluk oluşmuşken şu, yerinde ikinin biri gevşeyip düşmeye hazırlanan mikrofonu yakasına iyice kısırmalı, yakasını el yordamıyla bir daha kontrol etmeli, sandalyeyi de az ileri almalıydı.

Bu kayıt dışı işlemleri yaparken beyinde akan görüntülerle baş başa kaldı:

Salonda dalga dalga yükselen uğultular belirmeye başlamıştı bir anda.

Herkes yüksek perdeden bir şeyler söylüyor, kimin ne dediği tam anlamıyordu.

Dinleyicilerin bazıları, -özellikle bayan konuklar- başını önündeki koltuğa siper ederek yüzünü elleriyle kapamış olarak saklanıyormuş gibi bir görüntü veriyor, daha genç olanlar ise birbirine sokulmuş gülüşüyor; çoğu da bir eli ağzında, gözleri yerinden fırlamışçasına hayretler içinde perdeye bakıyordu.

Resmi konuklar, şaşkınlık ve kaygı arası bakışlarla olan biteni anlamaya çalışıyorlardı.

Üstünü başını yokladı, gözlüğünü kontrol etti. Gevşettiği fularını az sık-mak istedi fakat bundan hemen vazgeçti. Bir süre ellerine yüzünde yer aradı, kısa süre boşlukta gezdirdi ellerini yüzünün neresine koyacağını bilemeden, masanın altına ve önüne baktı sonra.

Kendi tarafında hiçbir şeyde anormal bir durum gözüküyordu.

Eşine ilişti gözü: Kadın; yüzünü elleri arasına almış, parmaklarının arasından perdede akmakta olan görüntülere kaçamak bakışlar fırlatıyordu. Sonra yeniden yüzünü sımsıkı kapatırken “Aman Allah’ım, Aman Allah’ım!” diyordu; sonra “Olamaz!” diye bağıyordu kadın.

“Olamaaz!”

Bu cümleyi net olarak işitti.

Önündeki bilgisayara baktı; bir problem gözüküyordu.

Bir problem olduğu açıktı ama o an kendisi de neler olduğunu anlaya-mamıştı.

Salonun orta yerindeki görevlilerle göz göze gelmeye çalıştı. Birini ayırt etti: Görevliye, olanlara müdahale etmesi için rica etmekle tepki göstermek arasında karmaşık bir yerden baktı. Görevlinin başı omuzları arasına kay-mış, iki eli yanda, avuçları açık, boğum boğum kıvrılan dudaklarını aşağı sarkıtarak “ben de bilmiyorum” işareti yapıyordu.

Bütün bunlar saniyeler içinde olmuştu.

Peki, neyin nesiydi bu olanlar?

Arkasındaki perdeye bakmak bir türlü aklına gelmiyordu şaşkınlıktan.

O arada perdede hareketli görüntüler akmaya devam ediyordu.

“Perdeye bak hoca, perdeye bak!” sesleri arasında telaşla dönüp arkasına baktı.

Gözleri perdeyle buluştuğu anda dili ve gözleri yerlerine sığmaz hâle geldi. Perdede kareler hâlinde, içinde kendisinin bulunduğu görüntüler akı-yordu. Bu görüntülerin her biri bazı sahnelerde zumlaşarak öne çıkıyor, sıra-sını savan kareler kısa süre öyle kaldıktan sonra kayboluyor, yerine diğerleri geliyordu.

Her bir görüntünün baş tarafında, farklı renkte, italik harflerle ve oku-naklı biçimde, *Konuşmacının Son Bir Aylık Gizli Tarihinden Kareler* başlığı yer alıyordu. Görüntülerin sağ alt köşesinde ise daha küçük fakat analog ka-rakterde yer, tarih ve saat yazılıydı.

Demek ki kendisinin görmediği ama dinleyicilerin gördüğü o ilk başlangıçta başka kareler de vardı. Görüntülerin her birinde, yakın çevresinin veya kendisini yakından tanıyanların; onu, orada görmeyi düşünemeyecekleri mekânlar ve o mekânlarda yine onunla yan yana görmeyi bile kabullenebilecekleri insanlarla yaptığı çok özel eylemler vardı.

“Neler oluyor!” diye bağırarak istedi ancak sesini işittirebildiğinden emin olamadı.

“Bir kumpasla karşı karşıyayım. Montaj bunlar!” diye sürdürdü dinleyiciye ulaşmayan bağırmasını. Esasen, rüyada atılan bir çığlık gibiydi çabası ve sesini kendisi bile duymamıştı.

Söylemeye çalıştığı cümlenin her bir kelimesi gırtlığına boğum atan birer ilmeğe dönüştü o anda.

Elleri önce alınına, sonra boynuna gitti; gözleri de su bardağını arıyordu o sırada.

Tam da o anda, salondaki konukların bakışları yön değiştirmiş; aralarında yükselen uğultular da ton değişikliğine uğramıştı. Hiçbir bakış perdeye dönük değildi bu kez; perdede hiçbir görüntü yoktu çünkü. Perdeyi de sahnedeki konuşmacıyı da bir anda herkes unutmuştu sanki.

Az önce hayretler ve şaşkınlıklar içinde perdeye bakmakta olan salondaki gözler, bu kez derin bir kaygı ve korku içindeydi.

Yüzler bir anda pancar gibi morarmıştı, bütün çehreler başkasına ait bir yüzü giyinmişti sanki.

Herkes kendi telaşına düşmüştü. Kimse, perdeden tarafa bakmadığı gibi yanındakine de bakamıyordu. Yanındakine bakma girişiminde bulunanlar yok değildi ancak bunu deneyenler, gördükleri karşısında, yüzüne aniden saçılan bir tomar çamur gibi dehşetli bir irkilmeye çarpılmışa dönüyordu. İnsanlar nereye bakacaklarını veya bakmamaları gerektiğini de şaşırmış durumdaydılar.

Salondaki herkes, elindeki telefonda aniden fırlayan sert bir cisim sanki yüzlerinde patlamış gibi dehşet dolu bakışlarla sadece telefonuna bakıyordu.

Kısa sürede uğultular, önce yüksek sesli bağrıışmalara çok geçmeden de çığlıklara dönüştü.

Konuşma boyunca elinden hiç eksik etmediği kâğıt mendille önce alınını sonra boynunu, boğazını silmiş ve o arada suyunu da içip soluklanmıştı.

Devam edelim, dedi...